

Sygn. akt XI GC 1437/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 14 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: Przemysław Badurka

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2017 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko Grupa (...) spółce akcyjnej w P.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Grupa (...) spółki akcyjnej w P. na rzecz powoda W. S. kwotę 32 000 zł (trzydzieści dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 września 2016 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4580,62 zł (cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt złotych sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 1437/16

UZASADNIENIE

W dniu 26 października 2016 roku powód W. S. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej Grupa (...) spółki akcyjnej w P. kwoty 39360 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 2 września 2016 r i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że z pozwaną łączyła go umowa o świadczenie usług, zawarta na czas oznaczony, a wypowiedziana przez pozwaną na 4 miesiące przed upływem terminu, na jaki umowę zawarto. Wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, wobec czego pozwana winna pokryć wywołaną tym szkodę stosownie do art. 746 k.c., na szkodę skądą się utraczone przez powoda wynagrodzenie za 4 miesiące.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Wskazała, iż wypowiedzenie nastąpiło z ważnego powodu, mianowicie praca powoda okazała się dla pozwanej nieprzydatna.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 sierpnia 2015 r. strony zawarły umowę, mocą której powód zobowiązał się do utrwalania wizerunku pozwanej w mediach, dokonywania analizy wybranych projektów reklamowych pozwanej ze szczególnym uwzględnieniem efektywności usług reklamowych podczas imprez sportowych z udziałem (...) i (...), gromadzenia i weryfikacji materiałów i dokumentów źródłowych do monografii o pozwanej. Umowa miała obowiązywać do 31.08.2016 r., wynagrodzenie powoda ustalono na 96000 zł netto, płatne miesięcznie po 8000 zł netto w oparciu o raport wykonanych prac.

Usługi wskazane w umowie powód świadczył na rzecz pozwanej od 2013 roku, na podstawie wcześniejszych umów. Wynagrodzenie powoda wynosiło 12.000 zł netto miesięcznie w okresie od 1.08.2013 r. do 31.12.2013 r., 8.000 zł w okresie od 1.01.2014 r. do 31.08.2015 r.

Niesporne, nadto umowa z 2015 r. k. 27-29, umowy k. 13-26, 30-34

Monografia o pozwanej ukazała się w 2015 r., zawierała ona sylwetki pracowników, w tym władz spółki oraz w drugiej części, której autorem był powód, historię Zakładów (...), ale bez uwzględnienia części zakładu zwanej P. II. Powód prowadził z poprzednim prezesem pozwanej rozmowy do co opracowania drugiej części monografii, rozpoczął zbieranie materiałów.

Dowód: kopia monografii załączona do akt, zeznania powoda k. 99v-100

Obowiązki dotyczące utrwalania wizerunku pozwanej w mediach oraz analizowania projektów reklamowych powód wykonywał w ten sposób, że wyszukiwał informacje i artykuły na temat pozwanej w mediach, umieszczał je w raporcie wraz z komentarzami w przypadku publikacji internetowych i opatrywał te informacje komentarzem co do tego, jaki jest aktualny wizerunek pozwanej (pozytywny czy negatywny), jakie działania podjąć, by utrzymać wizerunek pozytywny czy poprawić negatywny. Powód brał też udział w imprezach sportowych sponsorowanych przez pozwaną, relacje z tych imprez umieszczał w raportach ze wskazaniem, w jaki sposób imprezy te wpływają na wizerunek pozwanej, czy logo pozwanej było na imprezie wyeksponowane w sposób odpowiedni, jaki był odbiór społeczny imprezy. Obowiązki te powód wykonywał przez wszystkie lata współpracy stron w taki sam sposób, z tym, że początkowo miesięczne raporty sporządzał na papierze, potem wyłącznie w formie elektronicznej.

Do obowiązków powoda nie należało wysyłanie do mediów artykułów o pozwanej, zajmowali się tym zatrudnieni dziennikarze lub rzecznicy prasowi.

Dowód: raporty na płycie CD k. 105 oraz w formie papierowej – czarny skoroszyt, zeznania powoda k. 99v-100

W kwietniu 2016 roku nastąpiła zmiana zarządu pozwanej spółki. Nowy zarząd zaczął sprawdzać umowy zawierane przez poprzedni zarząd, uznając, iż spółka ma za dużo wydatków. Nowa prezes decydowała, które umowy zostaną wypowiedziane, a które nie, na te same usługi zawierano później nowe umowy lub zatrudniano pracowników do wykonania tych obowiązków. Jeśli idzie o umowę z powodem, zarząd uznał, że jego usługi nie są spółce potrzebne.

Biuro (...) korzysta obecnie z badań profesjonalnej agencji medialnej, która sprawdza obecność pozwanej w mediach, a także wartość reklamową danej publikacji, czego powód nie robił. Przed zmianą zarządu spółka także korzystała z usług takiej agencji.

Dowód: zeznania M. M. k. 98 v,

Kierownik biura PR pozwanej, E. P. (1), zatrudniona od maja 2016 r., oceniła pracę powoda jako nieprzydatną, nie analizowała jednak danych przekazywanych przez powoda. Jej zdaniem powód powinien tworzyć i wysłać do mediów komunikaty o spółce. Biuro (...) zajmuje się sponsoringiem sportowym, pracownicy chodzą na mecze, rozmawiają ze sportowcami, sprawdzają czy są dochowane warunki umów np. co do widoczności logo.

Dowód: zeznania E. P. (1) k. 99

Pismem z 27 kwietnia 2016 r. pozwana wypowiedziała powodowi umowę z zachowaniem 5-dniowego terminu wypowiedzenia.

Dowód: wypowiedzenie k. 37

Po wypowiedzeniu umowy powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 39360 zł z tytułu niezapłaconej części umowy, w terminie 7 dni. Pierwsze wezwanie wystosowano 17.05.2016 r.

Dowód: pismo k. 38-39, k. 40

Przez cały okres współpracy powód nie był wzywany do zmiany sposobu wykonywania umowy. Nie podjęto też z powodów prób renegeacji umowy pod kątem oszczędności.

Dowód: zeznania M. M. k. 98 v, zeznania E. P. (1) k. 99

zeznania powoda k. 99v-100

Powód wystawiał faktury z dołu (na koniec miesiąca), pozwana zapłaciła wynagrodzenie należne na podstawie umowy za okres do kwietnia 2016 r. włącznie.

Dowód: faktury i potwierdzenia przelewu k. 76-91

zeznania powoda k. 99v-100

Sąd zważył, co następuje;

Powództwo jest w przeważającej części uzasadnione.

Powód wywodził swoje roszczenie z treści art. 746 § 1 k.c., który stanowi, że dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę.

Treść łączącej strony umowy i fakt jej wypowiedzenia pozostawały w niniejszej sprawie poza sporem. Pozwana podnosiła jednak, że wypowiedzenie nastąpiło z ważnego powodu, wobec czego nie zaktualizowała się jej odpowiedzialność odszkodowawcza.

Ważne powody uzasadniające wypowiedzenie mogą mieć charakter obiektywny w postaci okoliczności nie dotyczących żadnej ze stron (np. zmiana prawa polegająca na zakazaniu czynności prawnej, której dokonania dotyczy zlecenie), jak i charakter subiektywny, czyli dotyczyć strony umowy). Za ważny powód uznać można np.: działanie przyjmującego zlecenie wbrew wskazówkom lub interesowi dającego zlecenie, korzystanie dla własnych korzyści z powierzonych mu środków pieniężnych, uzasadnioną innymi okolicznościami utratę zaufania do przyjmującego zlecenie (wyroki SN: z 10 maja 2002 r., IV CKN 1043/00, niepubl., z 4 kwietnia 2007 r., V CSK 2/2007, LexisNexis nr (...), niepubl.), naruszenie klauzuli poufności, podjęcie działalności konkurencyjnej wobec kontrahenta, uzasadnioną ocenę, że cel umowy nie zostanie osiągnięty z przyczyn leżących po stronie kontrahenta (wyrok SN z 24 września 1998 r., I CKN 448/98, LexisNexis nr (...)), nagłą chorobę, zmianę miejsca zamieszkania lub sytuacji życiowej, względnie utratę przez którąkolwiek ze stron koncesji lub innych uprawnień niezbędnych do wykonania umowy. Strony mogą w umowie określić okoliczności, które uznają za ważny powód wypowiedzenia zlecenia, jednakże wyliczenie takie nie wyłącza możliwości uznania za ważny powód innych sytuacji, w których dochodzi do wypowiedzenia.

Kwestia „ważności przyczyny” nie należy do sfery ustaleń faktycznych, lecz jest ich oceną. Rozstrzygnięcie, czy istnieją ważne powody, powinno być dokonane z uwzględnieniem okoliczności faktycznych sprawy, a także treści i celu łączącej strony umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług (wyrok SN z 14 maja 2002 r., V CKN 1030/2000, LexisNexis nr (...), IC 2002, nr 12, s. 41

Podkreślenia wymaga, że w każdym wypadku przyczyny, podawane przez stronę jako okoliczności uzasadniające wypowiedzenie umowy, powinny być obiektywnie weryfikowalne. Nawet w przypadku utraty zaufania, co samo w sobie jest okolicznością subiektywną, nie można przyjąć, iż wystarczą wyłącznie subiektywne odczucia dającego zlecenie o niewłaściwym sposobie wykonywania zlecenia. Aby uzasadniać wypowiedzenie w trybie art. 746 § 1 k.c.

brak zaufania jako „ważny powód” wypowiedzenia powinien wynikać z przyczyn, które są obiektywnie uzasadnione i weryfikowalne.

W niniejszej sprawie pozwana w odpowiedzi na pozew wskazała, iż ważną przyczyną wypowiedzenia było stwierdzenie przez pozwaną, iż praca powoda przestała być dla niej przydatna. Na poparcie tej tezy pozwana powołała dwóch świadków, którzy jednakże przedstawili głównie subiektywne oceny co do przydatności pracy powoda, przyznając jednocześnie, że raportów przedstawianych przez powoda nie analizowali (M. M. jako prawnik nie miała tego w zakresie obowiązków, natomiast E. P. (2) zatrudniona została od maja 2016 r. i oceny pracy powoda dokonała na podstawie informacji przekazanych jej przez inne osoby). Podkreślenia wymaga, że przesłuchane w charakterze świadków pracownice pozwanej nie uczestniczyły w sposób czynny w zawieraniu umów z powodem i nie potrafiły przedstawić oczekiwań zleceniodawcy w stosunku do zleceniobiorcy. Trudno zatem uznać ich zeznania za dowód właściwy do obiektywnej oceny przydatności pracy powoda. Jednocześnie z zeznań M. M. płynie wniosek, iż główną przyczyną wypowiedzenia powodowi umowy były zmiany w zarządzie pozwanej, a obie przesłuchane panie potwierdziły, że część rozwiązanych umów była później zawierana ponownie z innymi podmiotami na nowych warunkach. W świetle zebranego materiału dowodowego nie budzi wątpliwości, że powodowi nie były zgłaszane żadne uwagi co do tego, że niewłaściwie wykonuje swoje obowiązki, a jednocześnie sposób wykonywania tych obowiązków był przez lata identyczny i poprzedni zarząd decydował przez kilka lat o przedłużeniu współpracy z powodem. Oznacza to, że jeśli idzie o samą pracę powoda, nic się nie zmieniło, taka sama praca oceniana jako potrzebna przez poprzedni zarząd, została uznana za niepotrzebną przez nowy, bez przedstawienia szerszego uzasadnienia (uzasadnieniem takim nie jest brak wyceny wartości ekonomicznej obecności pozwanej spółki w mediach, skoro ze zgodnych zeznań wszystkich przesłuchanych osób wynika, że powód nie miał tego nigdy w zakresie obowiązków, wykonywał to zarówno poprzednio, jak i obecnie podmiot trzeci). Powstaje zatem pytanie, czy wyłączną przyczyną rozwiązania umowy z powodem nie było to, iż był on osobą dobraną do współpracy przez poprzednie władze spółki, a obecne władze wymieniają współpracowników tylko w oparciu o to kryterium. Dowody przedstawione przez pozwaną są niewystarczające, by tę wątpliwość rozwiązać na korzyść pozwanej.

Drugi powód rozwiązania umowy, nie sprecyzowany w pismach procesowych pozwanej, ale wynikający pośrednio z zeznań świadków, to ograniczanie przez pozwaną wydatków. Taki powód mógłby być uznany za ważny, jednakże wymagałoby to przeprowadzenia szerszego postępowania dowodowego, które wykazałoby, że to właśnie rozwiązanie umowy z powodem było ekonomicznie uzasadnione, bo innych podmiot oferował te same usługi taniej, lub za tę samą cenę oferował usługi lepszej jakości. Z zeznań świadków wynika, że decyzjami poprzedniego zarządu zadania powoda i innych zleceniobiorców dublowały się. W takim wypadku rezygnacja z jednego z takich podmiotów mogłaby być uznana za ważną przyczynę, ale tylko w wypadku czytelnego i obiektywnie weryfikowalnego porównania prac powoda i innego podmiotu, wykonującego tę samą pracę. Trzeba dodać, że z powodem nie próbowano renegocjować umowy, jeśli idzie o wysokość wynagrodzenia, co stawia pod znakiem zapytania twierdzenie świadków, iż przyczyną wypowiedzenia miałyby być szukanie oszczędności.

Reasumując, fakty wykazane przez pozwaną w toku procesu nie były wystarczające, by przyjąć, iż wypowiedzenie nastąpiło „z ważnych powodów”, co w świetle art. 746 § 1 k.c. jest konieczne do zwolnienia się zleceniodawcy z obowiązku naprawienia szkody. Stosownie do treści tego przepisu, dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę. Zakres obowiązku odszkodowawczego wyznacza art. 361 k.c., stanowiąc, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (§ 1); w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone (§ 2). Strona powodowa szkodę ujmowała jako utracone z powodu wypowiedzenia wynagrodzenie za 4 miesiące, które pozostały do zakończenia umowy, a więc nie budzi wątpliwości, że gdyby nie wypowiedzenie umowy, powód otrzymałby wskazane wynagrodzenie; jego brak stanowi szkodę w postaci utraconego zysku.

Jeśli idzie o wartość wypłaconych powodowi wynagrodzeń, to dowodu na wypłatę powodowi wynagrodzenia za 9 miesięcy nie mogą stanowić przedstawione przez pozwaną zestawienia. Są to wyłącznie dokumenty prywatne, potwierdzające złożenie przez księgową pozwanej określonych oświadczeń. Tymczasem powód wskazał, iż faktury zgodnie z umową wystawiał na koniec miesiąca, a pozwana dokonując wpłat wskazywała ich numer. Jednocześnie powód wskazał, iż wpłaty z 2013 r. nie dotyczą wyłącznie współpracy na podstawie przedstawionych umów, pozwana się do tego nie ustosunkowała i nie naprowadziła dowodów, iż wynagrodzenie powoda zostało zapłacone także za maj 2016 r.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, iż utracony zysk powoda to wynagrodzenie za 4 miesiące, w których umowa obowiązywałaby jeszcze, gdyby nie wypowiedzenie, jednakże w kwotach netto, jako że podatek VAT nie stanowiłby zysku powoda, lecz podlegał odprowadzeniu do Skarbu Państwa. Wynagrodzenie miesięczne netto wynosiło 8.000 zł, zatem całkowita kwota należnego odszkodowania to 32.000 zł. Ponad tę kwotę powództwo podlegało oddaleniu.

Jeśli idzie o odsetki, to stosownie do art. 481 k.c. należą się one za opóźnienie, a więc uchybienie terminowi spełnienia świadczenia. W przypadku roszczeń odszkodowawczych podstawę prawną ustalenia terminu spełnienia świadczenia stanowi art. 455 k.c. - jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W niniejszej sprawie powód wzywał pozwaną do zapłaty już w maju 2016 r., odsetki dochodzone były dopiero od 2 września 2016 r.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. Powód wygrał sprawę w 81%, jego koszty to opłata od pozwu 1968 zł i wynagrodzenie pełnomocnika, zgodne z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015 r. w brzmieniu obowiązującym do 26 października 2016 r. (4800 zł) z opłatą skarbową 17 zł. Koszt pozwanej to analogiczne wynagrodzenie pełnomocnika z opłatą skarbową. Stosunkowe rozdzielenie tych kosztów – 81% dla powoda i 19 % dla pozwanej oznacza, iż powodowi należy się 4580,62 zł (6785 zł x 81% - (...) 19%)

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)